

РЕШЕНИЕ

№ 380

гр. София, 02.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 12-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на четиринадесети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Мария Янк. Иванова Вранеску

Членове: Даниела Христова
Цветомира П. Кордоловска
Дачева

при участието на секретаря Невена Б. Георгиева
като разглежда докладваното от Мария Янк. Иванова Вранеску Въззивно гражданско дело № 20241000500129 по описа за 2024 година

С Решение № 4630/24.08.2023 г. по гр. д. № 3092/2022 г. описа на Софийски градски съд, Първо гражданско отделение, I-ви състав, на основание чл. 49 вр. чл. 45 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД **ОСЪЖДА** Столична община, **ДА ЗАПЛАТИ** на Е. Д. Т. сумата от 30000 представляваща обезщетение за неимуществени вреди за претърпени болки и страдания вследствие увреждане настъпило на 19.08.2021 г. в гр. София, от падане на тротоар на ул. Даскал Манол в участък с неравни, разбити, незакрепени към земната повърхност улични плочки, в едно със законната лихва от тази дата на увреждането до окончателното заплащане на сумата, в едно с разноси.

Подадена е в срок въззивна жалба вх. № 87593 на 29.09.23г. от ответника Столична община с твърдения за неправилност на първоинстанционното решение поради неправилно приложение на материалния закон. Излагат се съображения, че анализът на събраните доказателства и направените изводи са неправилни. Не е доказано от страна на ищцата при условията на пълно и главно доказване, че към датата на злополуката е проявила обичайната житейска грижа при придвижването си по тротоара, по който е станал инцидента. Не е установено, че към датата на инцидента на това място има неравност на тротоара, дупка, пукнатина, които да изискват спешен ремонт, който СО да не е извършила. Намира, че поради това искът за главница и акцесорния за лихва са изцяло неоснователни.

При евентуалност се претендира намаляване на присъдения размер на обезщетение за неимуществени вреди. Размерът е завишен и определен без да са обсъдени всички относими

и приети от съдебната практика обективни характеристики – характер и степен на увреждане, начин и обстоятелства при които е получено, последици, продължителност и степен на интензитет, възраст на увредения, общественото и социално положение. Размера на присъденото обезщетение следва да служи за репарирание на вредите, но не следва да води до неоснователно обогатяване.

Претендира направените разноски за двете съдебни инстанции.

Отговор на жалбата от въззиваемата страна, ищец в исковото производство не е подаден в законовия срок, но в открито съдебно заседание, в хода по същество се излагат съображения, че жалбата е неоснователна и първоинстанционното решение следва да се потвърди. Претендира се присъждане на разноски за адв.П., представлявал доверителката си при условията на чл. 38 от ЗАдв.

От събраните доказателства, преценени в съответствие с доводите на страните във въззивното производство, се установява следната фактическа обстановка:

Предявени са искове с правно основание чл. 49 вр. чл. 45 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД от ищеца Е. Д. Т. срещу Столична община за присъждане на обезщетение за имуществени и неимуществени вреди от претърпян деликт – спъване върху повдигната тротоарна плочка и падане върху разместени, неравномерно разположени на различни нива тротоарни плочки находящи се на десния тротоар на ул.Даскал Манол, на няколко метра от пресечката с ул.Виктор Григорович. В резултат на падането са причинени следните увреди на ищцата – открито счупване на лява лакътна кост, с фрагментарно разместване, открито счупване на лява лъчева кост, с фрагментарно разместване, разкъсно - порезна рана в областта на лявата китка, охлузване на двете колена, на 19 август 2021г. Веднага е заведена и лекувана в УМБАЛСМ Пирогов, като е извършена съответната операция. Домашното лечение е продължително, като първите три месеца е изцяло на легло, без възможност за самостоятелно обслужване, първо с гипс, а после и с ортезна шина до ноември същата година. Въпреки медикаментозното лечение и рехабилитация пълно възстановяване не е настъпило. Освен претърпените физически болки, психическото здраве на пострадалата също е влошено. Чувства се напрегната, психически нестабилна, затворена и раздразнителна, като избягва социалните контакти. Не вярва, че отново ще е същия човек и ще настъпи пълно възстановяване на физическото и психическото ѝ здраве. Излагат се съображения, че общината не е изпълнила задълженията си по поддръжка на пътищата вменени ѝ с чл.31 от Закона за пътищата, а тротоарите са част от пътя съгласно т.1 и т.2 от пар.1 от ДР на този закон и на осн.чл.49 вр.чл.45 от ЗЗД следва да отговаря за причинената вреда на ищцата. Претендира се обезщетение за неимуществени вреди в размер на 30 000 лв., в едно със законната лихва от момента на деликта. Делото в частта относно претенцията за обезщетението за имуществени вреди е прекратено от СГС и не е предмет на въззивната жалба.

От събраните в хода на първоинстанционното производство доказателства се

установени твърденията в исковата молба.

От показанията на изслушаните по делото двама свидетели се установява механизма на извършване на деликта и претърпяната увреда. И двамата свидетели са роднини на ищцата – дъщеря и внук, като са дали съгласие за да свидетелстват. Показанията им са в съответствие и със останалите представени и събрани в хода на първоинстанционното производство доказателства – писмени такива като епикриза от болницата, където са приели ищцата за лечение и изготвената и приета по делото съдебно медицинска експертиза. Предвид на това липсва основание да се приемат показанията на свидетелите за заинтересовани и да не бъдат кредитирани. Свидетелката Д., пряк свидетел на случилото се, предвид че в същото време е била със своята майка, тръгнали са към свои близки, установява, че както са вървели на десния тротоар на ул.Даскал Манол , посока бул.П.Славейков в 10 ч. сутринта , преди пряката с ул.Виктор Григорович, майка ѝ паднала, въпреки усилията ѝ да я хване. В тази отсечка тротоара е бил с много разбити тротоарни плочки, начупени и разположени на различна височина. Изправяйки я, майката започнала да вика, ръката ѝ била в неестествена форма, в различни посоки, висяла плът, парче разрязана кожа от около 10 см. и шуртяла кръв. Поставили я на пейка с минаващ покрай тях мъж, който помогнал, в което време пострадалата припаднала от шока и болката. Извикала сина си и откарали пострадалата в Пирогов. Категорична е, че майка ѝ се е спънала в тези изпочупени разбити плочки и е паднала, както ѝ че се е наранила върху тях. Същите не са оправени и до настоящия момент. В болницата около 2 часа са правили операция и са събирали и намествали ръката, но е останало изкривяване и до настоящия момент. След едnodневен престой е освободена за домашно лечение и почти два месеца е била на легло и на обезболяващи инжекции, поради силните болки. Изисквало се е постоянна грижа за същата, тъй като не е могла сама да се обслужва. Около три месеца са посещавали болницата за наблюдение и превръзки на раната. Ръката ѝ останала изкривена и към настоящия момент има болки при влошаване на времето. След инцидента се е проявил стрес при пострадалата, нежелание да минава в близост до мястото където е пострадала, излиза по-рядко, притеснява се дали нещо няма да се случи. Преди е била жизнена, борбена и контактна, често е общувала със съседки, което след инцидента се е променило. Обстоятелствата се потвърждават и от показанията на свидетеля Д., внука, извикан и отвел пострадалата в болница, и също продължил да помага при обгрижването ѝ по време на домашното ѝ лечение. Установява и отражението на инцидента върху психическото ѝ състояние, неговото влошаване, притеснението ѝ, че е в тежест на близките си.

Тези показания, макар и дадени от роднини, следва да се кредитират, предвид че са дадени в резултат на преки, непосредствени впечатления и същите са вътрешно непротиворечиви, последователни във връзка помежду си и с останалите събрани доказателства по делото. Те са преки свидетели на случилото се - дъщерята на увреждането , а внука и на състоянието на пострадалата, непосредствено след увреждането и по време на лечението. Посредством техните гласни показания, се установява по категоричен начин, че ищцата е претърпяла инцидента и неправомерното увреждане съобразно посоченото в иска,

инцидента в резултат на който е увредила своята телесна цялост и са настъпили неблагоприятни последици за продължителен период от време.

От приетата по делото съдебно-медицинска експертиза се установява, че травмата на ишцата претърпяна на 19.08.2021г. , която към този момент е на 86 год., представлява : - открити многофрагментни фрактури на лявата лъчева и лявата лакътна кости в долната им част – в областта на китковата става. Разкъсно - прорезна рана на вътрешната повърхност на лявата китка. Такива травматични увреждания са често срещани при пешеходци, като резултат от внезапно нанесен удар от твърд, тъп предмет. Касае се за открити фрактури, които са сложни по вид и трудни за лечение, особено при възрастни пациенти. Тази фрактура е довела до трайно затруднение на движенията на левия горен крайник за срок по дълъг от 30 дни в случая 3 месеца. Тези получени фрактури могат да бъдат резултат от механизма описан в исковата молба. Гипсовата имобилизация е продължила 30 дни , след което същата е била подменена с ортопедична ортеза за още две седмици. Счупените лъчева и лакътни кости са зараснали, но с голяма дислокация под ъгъл и деформация. Причината е, че поради възрастта на ишцата при операцията не е извършена фиксация с метални остесинтези и поради това, че костите на ишцата са остеопоротични. Към настоящия момент лявата киткова става на ишцата е трайно изкривена радиално, поради скъсяване на счупената лъчева кост , а лакътната кост е изкривена воларно. Движенията на лявата става са ограничени. След третия месец ишцата макар и трудно е започнала да си служи с лявата ръка, но и към настоящия момент продължава трудно да борави с малки предмети. Върху общото здравословно състояние на ишцата фрактурите не са оказали въздействие, но порочното зарастване води до частична, но трайна инвалидизация.

Предвид гореизложеното, Софийски апелативен съд, приема следните правни изводи:

Според разясненията, дадени в ППВС № 7 от 30.10.1959 г., т.2 вр.т.1 отговорността за неправомерно увреждане по чл. 45 ЗЗД съответно в конкретния случай във връзка с чл.49 от ЗЗД, се поражда при наличие на причинна връзка между противоправното и виновно поведение на дееца и настъпилите вреди. Причинната връзка трябва да бъде доказана във всеки конкретен случай, а вината се предполага до доказване на противното. Първоинстанционният съд правилно е оценил представените доказателства за настъпилото увреждане и елементите, които го съставляват. Още повече - в тежест на ответникът Столична община е да установи в процеса, че тротоара, общинска собственост, на който е реализирана увредата е поддържан изцяло в годно за ползване състояние, което не е сторено от този ответник. На Столична община в качеството ѝ на собственик на общинските пътища, съоръжения, тротоари и др., е възложено по силата на закона (чл. 11 ЗОБС), задължението да стопанисва и управлява имотите и вещи общинска собственост в интерес на населението, съобразно разпоредбите на закона и с грижата на добър стопанин. По силата на чл.30, ал.4 и чл. 31 Закона за пътищата ответникът Столична община има задължението да осъществява чрез съответните служби за контрол дейностите по ремонт, поддръжка в

изправно състояние на общинските пътища, подземните съоръжения и тротоарите, велосипедните алеи и др. и да отстранява препятствията и неизправностите в най-кратък възможен срок. Задължение за общината е възложено и с разпоредбата на чл. 48, ал.1, т.2 б. „б“ от ППЗП, а съгласно нормата на чл. 167, ал.1, изр.1 ЗДвП лицата, които стопанисват пътя, го поддържат в изправно състояние, сигнализират незабавно препятствията по него и ги отстраняват във възможно най-кратък срок.

Разпоредбата на чл. 11 ЗОБС вменява в дълг на общините да управляват имотите и вещите - общинска собственост, в интерес на населението на общината съобразно разпоредбите на закона и с грижата на добър стопанин, а според цитираната нормативна уредба за общината е налице и задължение да сигнализира за наличието на препятствия по улицата-в случая подвижни тротоарни плочи, като този участък бъде изрично отбелязан с подходящи заграждения, за да се предотврати преминаване на пешеходци по него. В случай, че общината не е предприела предписаните от закона действия или ги е предприела, но без да положи дължимата грижа, поради което настъпят вреди за трети лица, тя дължи обезщетение. В случая не е и налице освобождаваща от отговорност предпоставка.

С оглед на изложеното САС приема за правилни изводите на СГС за настъпване предпоставките за ангажиране отговорността на ответника поради наличие на елементите от фактическия състав на деликта по чл.49 вр. чл.45 от ЗЗД. По делото е установено по безспорен начин настъпване на увреждане на ищцата и претърпените от нея болки и страдания, като причината са неукрепени, начупени тротоарни плочки върху пешеходния тротоар на улицата, по която е минала ищцата с дъщеря си, т.е. вредата е резултат от неизпълнение на задължението на ответника да поддържа общинската собственост, чрез свои служители, или чрез възлагане тази дейност на трети лица, в годен за ползване от гражданите вид. Касае се за противоправно поведение, резултат от неизпълнение на законово вменени задължения. Предвид на това правилно е осъден ответника да възмезди претърпените от ищцата неимуществени вреди.

По отношение на размера на обезщетението за неимуществени вреди САС намира, че същото е правилно определено от СГС. Като се съобразят увредите на ръката на ищцата при падането, претърпените болки и страдания от ищцата и тяхната продължителност, като това че са били със силен интензитет от около три месеца, невъзможността да се движи самостоятелно и да се обслужва, за този период, а и след това, както и лошото зараване, довело до по-трудно боравене с лявата ръка и трайната частична инвалидизация в резултат на нараняването, то обезщетението в размер на 30 000 лв. се явява подходящо по размер за обезвреда на претърпените от пострадалия неимуществени вреди. Следва да се съобрази и възрастта ѝ – 86 години, причинения стрес и обособения вътрешен страх от самостоятелно движение навън, след падането. Инцидента рязко променя начина ѝ на живот, и от контакта и самостоятелно обслужваща се възрастна жена, става затворена физически и емоционално нуждаеща се от чужди грижи, което я притеснява допълнително. Следователно спазен е принципа за справедливо определяне на размера на обезщетението за неимуществени вреди предвиден в чл.52 от ЗЗД от първоинстанционния съд.

Върху главниците се следва на осн.чл.86 от ЗЗД и законната лихва от датата на увреждането и до окончателното заплащане на сумите, както правилно е приел и СГС.

Въззивната жалба се явява изцяло неоснователна и първоинстанционното решение поради съвпадане изводите на първата и настояща въззивна инстанция следва да се потвърди изцяло.

При този изход по въззивната жалба и доколкото всяка от страните претендира разноси, настоящия състав приема, че разноските пред първата инстанция са правилно определени. За настоящата съдебна инстанция на Столична община разноси не й се следват предвид неоснователността на въззивната жалба. Същата следва да заплати на процесуалния представител на въззиваемата страна - ответник Е. Д. Т. – адв.И. П. Т. за адвокатско възнаграждение, договорено на осн.38,ал.1,т.2,вр.ал.2 от ЗАдв. сума в размер на 3050 лева, определена на осн.чл.7, ал.2 от Наредба 1 от 2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения за въззивното производство.

Воден от горните мотиви съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА изцяло Решение № 4630/24.08.2023 г. постановено по гр. д. № 3092/2022 г. по описа на Софийски градски съд, Гражданско отделение, 1-1 състав, постановено на основание чл. 49 вр. чл. 45 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД.

ОСЪЖДА Столична община ЕИК 000696327 да заплати на адв.И. П. Т.– САК , с адрес на упражняване на дейността гр.София, ул.Лайош Кошут № 16 в качеството му на процесуален представител на Е. Д. Т. сумата от 3050 лева,/ три хиляди и петдесет лева / представляваща възнаграждение за оказана безплатна правна защита на осн. чл. 38 от Закон за адвокатурата за въззивното производство пред САС.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва пред ВКС 1 месечен срок от уведомяването при условията на чл.280 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____